

Sbírka soudních rozhodnutí

Věc T-610/19

Deutsche Telekom AG

v.

Evropská komise

Rozsudek Tribunálu (sedmého rozšířeného senátu) ze dne 19. ledna 2022

„Žaloba na neplatnost a na náhradu škody – Hospodářská soutěž – Zneužití dominantního postavení – Slovenský trh širokopásmových telekomunikačních služeb – Rozhodnutí, kterým se konstatuje porušení článku 102 SFEU a článku 54 Dohody o EHP – Rozsudek, kterým bylo rozhodnutí částečně zrušeno a byla snížena částka uložené pokuty – Odmítnutí Komise hradit úroky z prodlení – Článek 266 SFEU – Článek 90 odst. 4 písm. a) nařízení v přenesené pravomoci (EU) č. 1268/2012 – Dostatečně závažné porušení právní normy, která přiznává práva jednotlivcům – Ztráta požitků plynoucích z neoprávněně zaplacené částky pokuty – Ušlý zisk – Úroky z prodlení – Sazba – Újma“

- 1. Mimosmluvní odpovědnost – Podmínky – Protiprávnost – Újma – Příčinná souvislost – Neexistence jedné z podmínek – Zamítnutí žaloby na náhradu škody v plném rozsahu (Článek 340 druhý pododstavec SFEU)*

(viz body 30–32)
- 2. Mimosmluvní odpovědnost – Podmínky – Skutečná a určitá újma – Důkazní břemeno – Vrácení pokuty, kterou zrušil a snížil unijní soud, Komisi – Ušlý zisk dotyčného podniku s ohledem na vrácenou částku – Neexistence důkazů dokládajících možnost realizovat investice, které by mohly dosáhnout výnosnosti rovnocenné výnosnosti investovaného kapitálu nebo váženým průměrným nákladům kapitálu – Neexistence skutečné a určité újmy (Článek 340 druhý pododstavec SFEU)*

(viz body 39–48, 51 a 52)
- 3. Mimosmluvní odpovědnost – Podmínky – Protiprávnost – Nesplnění povinnosti Komise uhradit úroky z prodlení vztahující se k vrácené částce pokuty, kterou unijní soud zrušil a snížil – Porušení článku 266 SFEU – Dostatečně závažné porušení právní normy, která přiznává práva jednotlivcům (Články 261, 263, čl. 266 první pododstavec a čl. 340 druhý pododstavec SFEU; nařízení Rady č. 1/2003, článek 31)*

(viz body 71–76, 95 a 111–113)

4. *Mimosmluvní odpovědnost – Podmínky – Protiprávnost – Vrácení pokuty, kterou zrušil a snížil unijní soud, Komisi – Odmítnutí Komise uhradit úroky z prodlení vztahující se k vrácené částce – Účinky zrušení a snížení provedeného unijním soudem ex tunc – Určené úroky z prodlení nebo úroky z prodlení, které lze určit na základě objektivních skutečností prokázaných ke dni předběžného zaplacení pokuty*
[Článek 340 druhý pododstavec SFEU; nařízení Komise č. 1268/2012, články 83 a 90; rozhodnutí Komise C(2013) 2488 final, čl. 24 odst. 2)

(viz body 78–87 a 95)

5. *Vlastní zdroje Evropské unie – Povinnost Komise zaplatit pohledávku – Dlužné úroky – Vrácení pokuty, kterou zrušil a snížil unijní soud, Komisi – Povinnost zaplatit úroky z prodlení vztahující se na vrácenou částku ode dne zaplacení pokuty – Porušení odrazující funkce pokut – Neexistence*
(Článek 266 první pododstavec SFEU)

(viz body 91–94)

6. *Vlastní zdroje Evropské unie – Povinnost Komise zaplatit pohledávku – Dlužné úroky – Částečné vrácení pokuty, kterou snížil unijní soud, Komisi – Pravomoc Komise stanovit podmínky pro vrácení v individuálním rozhodnutí – Neexistence*
(Článek 266 první pododstavec SFEU; nařízení Komise č. 1268/2012, čl. 90 odst. 4)

(viz body 96–105)

7. *Vlastní zdroje Evropské unie – Povinnost Komise zaplatit pohledávku – Dlužné úroky – Kompenzační úroky – Úroky z prodlení – Rozlišení – Opatření vyplývající z rozsudku unijního soudu, který částečně zrušil pokutu a provedl snížení její výše*
(Článek 266 první pododstavec SFEU)

(viz body 107–110)

8. *Mimosmluvní odpovědnost – Podmínky – Příčinná souvislost – Vrácení pokuty, kterou zrušil a snížil unijní soud, Komisi – Odmítnutí Komise uhradit úroky z prodlení vztahující se k vrácené částce – Újma vyplývající z uvedeného odmítnutí – Existence příčinné souvislosti*
(Článek 266 první pododstavec a čl. 340 druhý pododstavec SFEU)

(viz body 116–118)

9. *Vlastní zdroje Evropské unie – Povinnost Komise zaplatit pohledávku – Dlužné úroky – Vrácení pokuty, kterou zrušil a snížil unijní soud, Komisi – Určení sazby dlužných úroků – Okamžitě zaplacení pokuty – Odklad platby spojený se zřízením bankovní záruky – Rozlišení*
(Nařízení Komise č. 1268/2012, články 83 a 111)

(viz body 120–123 a 127–137)

Shrnutí

Tribunál přiznal společnosti Deutsche Telekom odškodnění ve výši přibližně 1,8 milionu eur z titulu náhrady škody, která jí vznikla z důvodu odmítnutí Evropské komise zaplatit jí úroky z prodlení z částky pokuty, kterou neoprávněně zaplatila v souvislosti s porušením pravidel hospodářské soutěže

Rozhodnutím ze dne 15. října 2014¹ uložila Evropská komise společnosti Deutsche Telekom AG (dále jen „Deutsche Telekom“) pokutu ve výši 31 070 000 eur za zneužití dominantního postavení na slovenském trhu širokopásmových telekomunikačních služeb v rozporu s článkem 102 SFEU a článkem 54 Dohody o EHP.

Společnost Deutsche Telekom podala žalobu na neplatnost tohoto rozhodnutí, přičemž pokutu zaplatila dne 16. ledna 2015. Rozsudkem ze dne 13. prosince 2018² Tribunál žalobě společnosti Deutsche Telekom částečně vyhověl a při výkonu své pravomoci soudního přezkumu v plné jurisdikci snížil částku pokuty o 12 039 019 eur. Dne 19. února 2019 Komise tuto částku vrátila společnosti Deutsche Telekom.

V dopise ze dne 28. června 2019 (dále jen „napadené rozhodnutí“) Komise naproti tomu odmítla zaplatit společnosti Deutsche Telekom úroky z prodlení za období ode dne zaplacení pokuty do dne vrácení části pokuty, o níž bylo rozhodnuto, že je neoprávněná (dále jen „dotčené období“).

Společnost Deutsche Telekom tak podala k Tribunálu žalobu znějící na zrušení napadeného rozhodnutí, jakož i na uložení povinnosti Komisi zaplatit odškodnění za ušlý zisk vzhledem k tomu, že během dotčeného období byla zbavena požitků plynoucích z vlastní části částky pokuty, která byla zaplacená neoprávněně, nebo podpůrně náhradu škody, která jí vznikla z důvodu odmítnutí Komise uhradit z této částky úroky z prodlení.

Ve svém rozsudku sedmý rozšířený senát Tribunálu žalobě na neplatnost a na náhradu škody podané společností Deutsche Telekom částečně vyhověl. V tomto rámci poskytl objasnění, co se týče povinnosti Komise zaplatit úroky z prodlení z části částky pokuty, která musí být v návaznosti na rozsudek unijního soudu vrácena dotčenému podniku.

Závěry Tribunálu

Zprvce Tribunál zamítl návrh společnosti Deutsche Telekom znějící na to, aby byl z titulu mimosmluvní odpovědnosti Unie odškodněn její údajný ušlý zisk, který vznikl vzhledem k tomu, že během dotčeného období byla zbavena požitků plynoucích z části pokuty, která byla zaplacená neoprávněně, a který odpovídá roční výnosnosti jí investovaného kapitálu nebo váženým průměrným nákladům jejího kapitálu.

V tomto ohledu Tribunál připomněl, že mimosmluvní odpovědnost Unie je vázána na splnění souboru kumulativních podmínek, kterými jsou dostatečně závažné porušení právní normy přiznávající práva jednotlivcům, skutečná existence škody a příčinné souvislosti mezi porušením povinnosti a způsobenou škodou, což musí prokázat žalobce.

¹ – Rozhodnutí C(2014) 7465 final v řízení podle článku 102 SFEU a článku 54 Dohody o EHP (věc AT.39523 – Slovak Telekom), ve znění opraveném rozhodnutím C(2014) 10119 final ze dne 16. prosince 2014, jakož i rozhodnutím C(2015) 2484 final ze dne 17. dubna 2015.

² – Rozsudek ze dne 13. prosince 2018, Deutsche Telekom v. Komise (T-827/14, EU:T:2018:930).

V projednávaném případě přitom společnost Deutsche Telekom nepředložila přesvědčivé důkazy o skutečné a určité povaze uplatňované újmy. Konkrétně společnost Deutsche Telekom neprokázala, že by nezbytně do svých činností investovala částku pokuty, která byla zaplacená neoprávněně, ani že ztráta požitků plynoucích z uvedené částky ji vedla k tomu, že upustila od zvláštních a konkrétních projektů. V tomto rámci společnost Deutsche Telekom neprokázala ani to, že neměla k dispozici finanční prostředky nezbytné k tomu, aby využila investiční příležitosti.

Zadruhé se Tribunál zabýval návrhem na náhradu škody, který společnost Deutsche Telekom podala podpůrně, pro porušení článku 266 SFEU, jehož první pododstavec stanoví povinnost pro orgány, jejichž akt byl prohlášen za neplatný rozsudkem unijního soudu, aby přijaly veškerá opatření vyplývající z tohoto rozsudku.

Tribunál jednak poznamenal, že čl. 266 první pododstavec SFEU tím, že ukládá orgánům povinnost přijmout veškerá opatření vyplývající z rozsudků unijního soudu, přiznává práva jednotlivcům, kteří měli před tímto soudem úspěch. Dále pak Tribunál připomněl, že úroky z prodlení představují nepostradatelnou součást povinnosti uvedení do původního stavu, kterou mají orgány na základě tohoto ustanovení. V případě zrušení a snížení pokuty uložené podniku za porušení pravidel hospodářské soutěže z tohoto ustanovení tedy vyplývá povinnost Komise vrátit neoprávněně zaplacenou částku pokuty, navýšenou o úroky z prodlení.

Tribunál upřesnil, že vzhledem k tomu, že použitelná finanční právní úprava³ stanoví pohledávku na vrácení ve prospěch společnosti, která předběžně zaplatila pokutu, která byla později zrušena a snížena, a že zrušení a snížení částky pokuty provedené unijním soudem má zpětný účinek, pohledávka společnosti Deutsche Telekom ke dni předběžného zaplacení pokuty existovala a byla jistá, pokud jde o její maximální výši. Komise tedy byla podle čl. 266 prvního pododstavce SFEU povinna zaplatit úroky z prodlení z části částky pokuty, o níž Tribunál rozhodl, že je neoprávněná, za celé dotčené období. Tato povinnost má za cíl paušálně odškodnit ztrátu požitků plynoucích z pohledávky související s objektivním prodlením a přimět Komisi, aby věnovala zvláštní pozornost přijímání rozhodnutí ukládajícího zaplacení pokuty.

Tribunál dodal, že na rozdíl od toho, co uvedla Komise, povinnost zaplatit úroky z prodlení neodporuje odrazující funkci pokut ve věcech hospodářské soutěže, jelikož unijní soud tuto odrazující funkci nezbytně zohlednil, když vykonal svou pravomoc soudního přezkumu v plné jurisdikci, aby se zpětným účinkem snížil částku pokuty. Odrazující funkce pokut musí být kromě toho uvedena do souladu se zásadou účinné soudní ochrany uvedenou v článku 47 Listiny základních práv Evropské unie, jejíž dodržení je zajištěno prostřednictvím přezkumu legality stanoveného v článku 263 SFEU, doplněného pravomocí soudního přezkumu v plné jurisdikci ohledně výše pokuty.

Tribunál odmítl rovněž ostatní argumenty předložené Komisí.

I když částka pokuty zaplacené žalobkyní nedala vzniknout úrokům během doby, kdy ji měla k dispozici Komise, byla Komise povinna v návaznosti na rozsudek Tribunálu ze dne 13. prosince 2018 vrátit žalobkyni část částky pokuty, o níž bylo rozhodnuto, že je neoprávněná, spolu s úroky z prodlení, aniž tomu článek 90 nařízení v přenesené pravomoci č. 1268/2012, který se týká vybírání pokut, bránil. Kromě toho povinnost zaplatit úroky z prodlení vyplývá přímo

³ – Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 1268/2012 ze dne 29. října 2012 o prováděcích pravidlech k nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 966/2012, kterým se stanoví finanční pravidla o souhrnném rozpočtu Unie (Úř. věst. 2012, L 362, s. 1), a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 966/2012 ze dne 25. října 2012, kterým se stanoví finanční pravidla o souhrnném rozpočtu Unie a o zrušení nařízení Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002 (Úř. věst. 2012, L 298, s. 1).

z čl. 266 prvního pododstavce SFEU a Komise není oprávněna individuálním rozhodnutím stanovit podmínky, za kterých v případě zrušení rozhodnutí, kterým byla uložena pokuta, a v případě snížení částky pouty zaplatí úroky z prodlení.

Dále pak úroky dlužnými v projednávaném případě jsou úroky z prodlení, a nikoli kompenzační úroky. Hlavní pohledávkou společnosti Deutsche Telekom byla totiž pohledávka na vrácení, která souvisela s předběžným zaplacením pokuty. Tato pohledávka existovala a byla jistá, pokud jde o její maximální výši, nebo ji bylo možné přinejmenším určit na základě objektivních skutečností prokázaných ke dni uvedené platby.

Vzhledem k tomu, že Komise byla povinna vrátit společnosti Deutsche Telekom neoprávněně zaplacenou část pokuty, spolu s úroky z prodlení a že v tomto ohledu neměla žádný prostor pro uvážení, Tribunál dospěl k závěru, že odmítnutí zaplatit uvedené úroky společnosti Deutsche Telekom představuje závažné porušení čl. 266 prvního pododstavce SFEU, které zakládá mimosmluvní odpovědnost Unie. S ohledem na existenci přímé souvislosti mezi zjištěným porušením a újmou, která spočívá ve ztrátě úroků z prodlení z neoprávněně zaplacené části pokuty v průběhu dotčeného období, Tribunál přiznal společnosti Deutsche Telekom odškodnění ve výši 1 750 522,38 eur, vypočtené tak, že se použila *per analogiam* sazba stanovená v čl. 83 odst. 2 písm. b) nařízení v přenesené pravomoci č. 1268/2012, a sice sazba uplatňovaná Evropskou centrální bankou na její hlavní refinanční operace v lednu 2015, tedy 0,05 %, zvýšená o tři a půl procentních bodů.